

SÜRELİDİR

**T.C.
DEVLET BAKANLIĞI**

7/5973

7/5974

SAYI : B.02.0.007.00/2345

21.11.2008

KONU :Yazılı Soru Önergeleri

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)**

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 22.12.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-10195 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığımıza gönderilen Adana Milletvekili Sayın Nevin Gaye ERBATUR ve Zonguldak Milletvekili Sayın Ali İhsan KÖKTÜRK'e ait yazılı soru önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 2 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 2 Yazı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF.DR.N.GAYE ERBATUR'UN
7/5973 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

23.09.2008 tarihinde Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünün B.02.2.SYD.0.07-154-3692-12242 sayılı yazısına göre, 2005 Eylül ayında Dünya Bankasının Sosyal Riski Azaltma Projesi kapsamında Beyoğlu Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Yardımlaşma Vakfı ile Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfının açmış oldukları Kadın Konukevi çalışmasına, daha önce son defa kaynak sağlandığı gerekçesiyle kaynak aktarılmamıştır. Bu karara dayanarak Beyoğlu Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Kadın Konukevi çalışanlarının 31.08.2008 tarihi itibarı ile işten çıkartacaklarını yazılı olarak bildirmiştir. Türkiye'de tek, dünyada sayılı devlet kadın örgütü işbirliği ile yürütülen sığınak çalışması örneklerinden birisi olarak; Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı ile Beyoğlu Kaymakamlığı SYDV ortaklaşa yürüttüğü sığınak çalışması resmi olarak Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından sonlandırılmıştır. 1. protokol süresi dolan bu işbirliği 2. dönemde Beyoğlu Kaymakamlığı SYDV başkanlığı tarafından protokol imzalanmaması nedeniyle kurumsallaşmamıştır.

4 Temmuz 2006 tarihli, 26218 sayılı "Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler" konulu Başbakanlık genelgesini de göz önünde bulundurarak;

SORULAR :

- 1) Beyoğlu Kaymakamlığı SYDV tarafından ilgili genelge tarafından da yükümlülüğünü yerine getirilerek finansal destek sağlanan, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve sığınakların açılması ve yürütülmesi için 18 yılı aşkın bir süredir mücadele eden ve deneyim sahibi olan Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı tarafından yürütülen sığınak çalışması için neden gerekli kaynak ayrılmamıştır?
- 2) Kadına yönelik şiddet ile ilgili çalışmalar yürüten sorumlu kurumlara ve yerel yönetimlere, bu çalışmalarla ilgili gerekli kaynak sağlanmakta mıdır?
- 3) 4 Temmuz 2006 tarihli, 26218 sayılı "Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler" konulu Başbakanlık genelgesinde yer alan "Sivil toplum kuruluşları tarafından kurulmuş ve kurulacak olan bağımsız kadın sığınma evi ve kadın danışma merkezlerini açma ve işletme girişimleri yerel yönetimler ve il özel idareleri tarafından mali destek de dahil olmak üzere çok yönlü desteklenmelidir" maddesine ters düşen bu uygulamanın durdurulması ve Mor Çatı Beyoğlu SYDV işbirliğinin gerekli kaynak sağlanarak devam ettirilmesi için ne gibi tedbirler alınacaktır?
- 4) Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı ve Beyoğlu SYDV'nin işbirliğini, karşılıklı yükümlülük, hak ve sorumluluklarını kurumsal olarak tanımlayan 2. dönem protokolü niçin imzalanmamıştır?
- 5) Türkiye genelinde bulunan mevcut kadın sığınma evi sayısı kaçtır ve toplam kapasite nedir?
- 6) 4 Temmuz 2006 tarihli, 26218 sayılı "Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler" konulu Başbakanlık genelgesinde yer alan "Kadın sığınma/konuk evlerinin kuruluşu ve işletilmesi ile ilgili gerekli yasal standartlara uygunluğu

düzenli olarak denetlenmelidir" maddesi ile ilgili gerekli yasal düzenlemelerin ve mekanizmaların hayata geçirilmesi için neler yapılmıştır?

- 7) 4 Temmuz 2006 tarihli, 26218 sayılı "Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler" konulu Başbakanlık genelgesinde yer alan "Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Ayni ve Nakdi Yardım Yönetmeliğinde "sivil toplum kuruluşları tarafından açılmış olan sığınma evlerinde kalan kadınlara kaldıkları süre içinde ayni ve maddi yardım konusunda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır." Maddesi gereğince sığınma evlerinde kalan kadınlara düzenli ayni ve maddi yardımın sağlanması için ne gibi düzenlemeler yapılmıştır. Bu yardımın miktarı ne kadar olarak belirlenmiştir?
- 8) Kadına yönelik şiddeti önlemeye ve şiddete maruz kalan kadınları varsa çocuklarıyla birlikte destekleyecek birimler oluşturulması ve sürdürülebilmesinde alınacak tedbirler için 2009 yılında ne kadar bütçe ayrılmıştır?

CEVAPLAR :

Söz konusu soru önergesinde bahsedilen kadın sığınmaevinin Sosyal Riski Azaltma Projesi (SRAP) kapsamında Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü kaynaklarıyla finanse edildiği anlaşılmıştır. Geçici olan bu projenin sonlandırılmasının Bakanlığımızla ilgisi olmayıp, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü'nün çalışma alanına girdiğinden bahse konu Genel Müdürlüğün bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığı'ndan detaylı bilgi alınabilir.

Bakanlığımıza bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünce hizmet veren 26, Türkiye genelinde toplam 52 kadın konukevi /sığınma evi bulunmaktadır. Bunların toplam kapasiteleri 1198' dir.Kurumumuzca her yıl bütçeden ayrılan pay ile artırılan kadın konukevi sayısına eklemek suretiyle Beyoğlu Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı ile işbirliğinin uygun olacağına kanaat getirilmiştir.

Kadın konukevinin gizlilik ilkesi prensibi bazı sivil toplum kuruluşlarının açıklamaları ile zaman zaman ihlal edilebilmektedir. Bu bağlamda konunun hassasiyetine özellikle dikkat edilmektedir. Kurumumuz kendi teşkilat yapısı içerisinde açtığı kadın konukevleri ile hizmetlerini yürütürken, diğer yandan da bu alanda hizmet vermek isteyen diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel hukuk tüzel kişileri için rehber olması, hizmetten yararlanan kadın ve çocuklarının istismarının önlenmesi, insan onuruna yakışan, çağdaş anlayış ve koşullara uygun düzeyde hizmet sunumunun sağlanması amacıyla hazırlanıp, 8 Mayıs 2001 tarih ve 24396 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunan ve bu alandaki özverili çalışmaların desteklenmesi, işbirliği ve dayanışmanın öne çıkarılarak uygulanması öngörülen; "Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılan Kadın Konukevleri Yönetmeliği" uyarınca da hizmetlerini sürdürmektedir.

Kurumumuz dışında "Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılan Kadın Konukevleri Yönetmeliği" uyarınca kuruluş açmak isteyen özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurum ve kuruluşlarına yapılan rehberlik hizmetleri sürdürülmekte, işbirliği talepleri değerlendirilmektedir.

Kurumumuza bağlı olarak hizmete açılan 26 kadın konukevinden 10'u, valilik, kaymakamlık, belediyeler ve barolarla işbirliği protokolleri imzalanarak hizmete açılmıştır.

Bakanlığımızca; Belediyeler Kanunu uyarınca, Büyükşehir Belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyelerin, kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açma yükümlülüğünden de bahisle, belediyeleri kadın konukevi/sığınma evi açmaları konusunda teşvik edici ifadelerin de yer aldığı 22.04.2005 tarih ve 765 sayılı "Kadın Konukeleri ve Gizliliğe Riayet Edilmesi Hakkında" tüm valiliklere bir Genelge gönderilmiştir. Aynı Genelge ile "Özel Hukuk Tüzel Kişileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Açılan Kadın Konukeleri Yönetmeliği" uyarınca kadın konukevi/sığınma evi açan kamu ve özel kuruluşlara açılış izni almaları konusunda rehberlik yapılması da istenilmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımızca; İçişleri Bakanlığı'nın tüm valiliklere gönderdiği; "Aç ve Açıkta Hiçbir Vatandaşımız Kalmayacak" sloganıyla, kısa süreli veya belli bir dönem için kalacak yeri olmayan vatandaşların başvurabileceği sığınma evleri ya da merkezlerinin kurulması için mülki ve mahalli idareler ile sivil toplum kuruluşlarının işbirliğini sağlayacak çalışmaların başlatılması konusundaki 26.02.2003 tarihli Genelgesinden de bahisle, İl Özel İdare Kanunu ve Belediye Kanunu gereğince, 18-60 yaş arası ihtiyaç gruplarına yönelik hizmet vermek üzere tüm illerimizdeki mahalli idareler imkanları ile il merkezleri ve büyük ilçelerde bakımevlerinin açılması konusunda 03.02.2006 tarihli bir Genelge gönderilmiştir.

Kurumumuz ve İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü işbirliği ile 04.07.2006 tarih ve 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi'ne de ilgi tutularak "Töre Ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Koordinasyonu" konusunda düzenlenerek 2007 yılında tüm valiliklere gönderilmiş bulunan Genelgede; söz konusu Belediyelerin kadın sığınma evlerini ivedilikle açmaları gerektiği belirtilerek, kadına yönelik şiddetin yol açtığı veya açacağı zararların toplumumuzda derin ve kalıcı izler bırakmaması için uyulması gereken hususlar bildirilmiştir.

Kurumumuza bağlı olarak hizmetlerini sürdüren ve 2003 yılına kadar 8 olan **kadın konukevi sayısı**, bu tarihten sonra açılan 18 kadın konukevi ile 26'ya, kapasite toplamı ise 170'den, **573'e** ulaşmıştır.

Kadın konukelerinin açılışlarında belirlenen kapasiteleri, artan taleplerin karşılanmasında engel olarak görülmemekte, birçok kuruluşumuz gerekirse yatak ilavesi yaparak kapasitelerinin üstünde hizmet verebilmektedirler. Ayrıca, kadın konukelerine kabul edilen kadınların kalma sürelerinin değişkenliği nedeniyle doğan sirkülasyonla yıl içinde barınan kadın sayısı toplam kapasitenin üzerinde olmaktadır.

Kadına yönelik aile içi şiddet, farklı sektör ve disiplinlerin katıldığı çok yönlü bir mücadeleyi gerektiriyor olması nedeniyle, 2006/17 Nolu Başbakanlık Genelgesi' de göz önünde tutularak, kadına yönelik şiddete karşı mücadele eden kadın grupları, kamu kurum ve kuruluşları arasında kalıcı bir iletişim ve bilgi ağı kurma, ortak politikalar oluşturma amaçlı faaliyetlerimiz sürdürülmektedir.

Bu kapsamda, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen; "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi" Türkiye'de kadın haklarının korunması ve aile içi şiddetin ortadan kaldırılması amacını taşımakta olup, düzenlenen çalışma ve eğitim programlarına Kurumumuzca da aktif olarak katılmış ve katkı sağlanmıştır.

"Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi" kapsamında "Sığınmaevi Kılavuzu" hazırlanmıştır. Bu Kılavuzun amacı; aile içi şiddete maruz kalan kadınlar ile risk altındaki kadınların ve çocuklarının korunmasını ve bakımını sağlamak üzere kurulan ve yatılı hizmet sunan kadın sığınmaevlerinin kaliteli hizmet verebilmeleri için uyulması gereken alt yapı standartlarını ve alternatif yönetim modellerini sunmaktır. Bu bilgiler sığınmaevleri ile ilgili uluslararası standartlar da göz önünde tutularak hazırlanmıştır.

Ayni ve Nakdi Yardımlar, yoksulluk içinde olup da temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ve hayatlarını en düşük seviyede dahi sürdürmekte güçlük çeken korunmaya, yardıma ve bakıma muhtaç çocuk, genç, yaşlı, özürlü ve diğer risk grubu bütün kişilere kaynakların yeterliliği ölçüsünde yapılan sosyal yardımlardır.

Ayni ve Nakdi Yardım Yönetmeliği'nin 6. maddesinde "Genel Müdürlüğün ayni ve nakdi yardım hizmetlerinde, korunmaya muhtaç çocukların, ailelerin yanında yaşamlarını sürdürmeleri temel hedef olup; öncelikle korunmaya muhtaç çocuklar olmak üzere ödeneklerin yeterliliği ölçüsünde bu hizmetlerden diğer kişiler de yararlanabilir" hükmü yer almaktadır.

Bu doğrultuda;

- Korunma kararlı, kuruluştaki bakılan, ayni-nakdi yardımla desteklenerek ailesi yanında bakımları sağlanan çocuk ve gençler,
- Korunma kararlı, kuruluşlarda yer olmadığı için sıraya alınmış olup, ayni-nakdi yardımla desteklenerek ailesi yanında bakılan çocuk ve gençler,
- Ailenin ekonomik yoksunluğu nedeniyle korunma kararı talep edilen, ayni-nakdi yardımla desteklediği için korunma kararından vazgeçirilerek ailesi tarafından bakılan çocuklara öncelik verilmektedir.

Bireyin korunmasına yönelik hizmetlerin mümkün olduğu ölçüde kendi yaşam ortamlarında verilmesi, kurum bakımına alınan çocukların ise öz ailelerinin güçlendirilmesi ve çocuklarını kurum bakımından en kısa zamanda almalarına yönelik çalışmalara öncelik ve ağırlık verilmektedir.

Ayni ve Nakdi Yardım Yönetmeliğinde sivil toplum kuruluşları tarafından açılmış olan sığınma evlerinde kalan kadınlara, kaldıkları süre içinde ayni ve nakdi yardım yapılmasını düzenleyen ayrı bir madde bulunmamakla birlikte, Yönetmelik kapsamında yardıma ihtiyaç duyduğu belirlenen kadın veya çocuklarına yönetmelik hükümlerine uymaları halinde yardım yapılmasına engel teşkil edecek bir madde de bulunmamaktadır.

Kadına yönelik şiddeti önlemeye ve şiddete maruz kalan kadınları varsa çocukları ile birlikte destekleyecek kuruluşlar oluşturulması ve sürdürülebilmesinde alınacak tedbirler için 2009 mali yılında Kadın Konukevleri ve Aile Danışma Merkezleri için: 7.477.000YTL, Toplum Merkezleri için: 19.238.000YTL. bütçe ayrılmış ve TBMM Genel Kurulu tarafından onaylanmıştır.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı